

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények címzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy hónapra . . . 1 ft 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög' czentiméternyi tér ára 4 krajczár. Újraírások, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri cikkeik garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Petőfi.

Az EMKE évek hosszú sora óta tegnap jutott ismét az ő hivatásához méltó eszmekörrel kapcsolatba. A Petőfi-társaság tagjai jöttek közzénk, hogy velünk együtt ünneplve a magyar Tyrteus mythosai emlékét, az EMKE-oltárára tegyék a magyar köznevelődés ügyének szánt áldozatukat. Üdvözlés és köszönet nekik!

„Mint mikor a küzdő csapatok küzdelmükben szövetségessé válnak s arcaikon átvillan a solidaritás érzetéből fakadó öröm kifejezése, úgy érezzük mi is e találkozás örömeit, a mit teljessé fokoz az a tudat, hogy fegyvereink a kultúra fegyverei lévén, azokra a vér roszdaja nem tapad.” E költői szavakkal fejezte ki tegnap este Bartók Lajos az alkalom kiválóságát és egyhangú lelkes „éljen” volt szavaira a felelet.

Valóban jól esett látnunk Kolozsvár közönségének a tegnap esti emlékünnepről érzett érdeklődését, jól esett hallanunk a rég nélkülözött hazafiúi lelkesedés felpezsdülését, a mely egészen méltó volt a Petőfi Sándor emlékéhez.

S még abban is, hogy a közönségnek az ünnepség iránt tanúsított páratlan érdeklődése jó előre lefoglalt minden helyet s ennek következtében a társadalom legintelligensebb osztályaihoz tartozók közül igen sokan a más-kor csak az u. n. polgári osztály által elfoglalt helyekre jutottak, a Petőfi Sándor demokratikus, a legtisztább egyenlőség magasztos gondolatától áthatott szelleme nyilatkozott meg.

A minthogy ez a szellem a segesvári gyászos elbukást követő fél évszázad alatt uralkodóvá lett a magyar szívek teljességén, a magyar társadalom minden rétegén.

Évek óta tapasztalhatni Petőfi szellemének azt a mesés, a mi viszonyaink között valóban káprázatos hatását.

Petőfi a nép költője behatott a palotákba. Petőfi, a forradalom hatalmas szava dalosa, a loyalitás sérelme nélkül ünnepeltetik ellentétes politikai irányok által vezetett közéletünkben, annak összes tényezői által. Petőfi, a nemzetiség megtestesítője a nemzetközi irányzatok híveit is ide köti a magyar föld rögeihez, a melyeket 50 év előtt az ő vére is megszentelt. A Petőfi-kultuszban nincs dyszharmonikus elem.

Ez a póesis nagy szellemi hatásának legfenségesebb diadala.

És ez az, a mi megvigasztalhat, ha közéletünk sok visszás jelensége által elkeserítve, ajkunkra vesszük valaha a költő panaszos felkiáltását:

„Van-e még egy templom, van-e még egy oltár, Hova térdepelvén, s buzgó imádkozván — Kétségbeesésem enyhülését várom?”

Hát van... Templom a Petőfi Sándor emléke. Oltár költészete. És e mint a nemzeti öröm-érzete lobog fel ma a Petőfi-kultuszban, úgy ha jönnek a megpróbáltatás napjai, ebben találjuk meg a megenyhülés vigaszát, merítvén abból nagy tanúságokat és azok által a csüggedést leküzdő reményt, a kétségbeesést felváltó s önfeláldozásra készítő bátor elhatározást.

V. A.

A Ciocanu hazafisága.

— Adalék a Bánffy nemzeti politikájához. —
Budapest, ápril. 22.

A B. N. írja:

Bánffy Dezső megbukott s a politikája véle bukott. Nagyon kevesen sajnálták s ezek is mentegéni iparkodtak a sajnálkozásukat. Azt mondták, hogy sok hibáját belátják már Bánffy Dezsőnek, de a nemzetiségi politika körül szerzett érdemeit, azt nem hagyják. Megvédik és megbecsülik körömszakadtáig. S volt is a magyar közönségnek része abban az épületes látványosságban, hogy Bánffy Dezsőről ellenkezés nélkül hagyják leszedni az államférfiú lárvát, de még bukása után se engedik bolygatni a nemzetiségi érdemeit. Maga Bánffy Dezső is ezeket diktálta fel a maga epítáfiumához. Azt kellene tehát hinni, hogy a nemzetiségi politika terén csakugyan nem félközhetik gáncs az ő viselkedéséhez. Makulátlan és céltudatos volt az, azonfelül pedig föltétlenül sovinszla magyar.

De az idő kegyetlen gyermek s előszertettel tépogeti ki a pávatollakat, amikkel valaki ékeskedik. Leleplezi Bánffy Dezsőt is, nem hagyja meg azt az utolsó ékességét sem, amivel kegyetlenül összemazecangolt politikai tetemét Bánffy Dezső még szepitani próbálta. Olyan dokumentum kerül most a nyilvánosságra, mely bevilágít a volt miniszterelnök nemzetiségi politikájának műhelyébe s megmutatja, hogy Bánffy Dezső tisztán korteszempontokat honorálva, képes volt a magyar egyetemen megüresedett tanári széket egy notórius magyarfalóval betölteni s ugyanakkor sértő módon mellőzött egy olyan férfit, a ki éppen a magyar érzése miatt mártíra a románok gyűlölködésének. S nem a pedagógiai szempontok miatt. Világért sem. Mert a mellőzött Moldován Gergelynek kiváló kvalitásairól nem kell sokat beszélni, ismeri őket ez az egész ország; ellenben a kine-

vezett Ciocanu soha életében a román nyelvvel nem foglalkozott. Oh egészen más volt az ő foglalkozása! De ezt megbocsátotta Bánffy Dezső az ő kedves proegáljának, mert jó kortes volt, holott a szegény Moldován elfelejtette, hogy nem a magyar nemzetnek illik volna szolgálatokat tennie, hanem a kegyelmes miniszterelnök urnak.

A hozzánk beküldött érdekes cikk így hangzik:

Br. Bánffy Dezső nemzetiségi politikáját, ezt a „nobilitásvirágot” az ő hagyatékából — nem lesz fölösleges egy kicsit megvilágítani a Moldován Gergely és Ciocanu János esetével.

Megüresedett a meghalt Román Sándor tanszéke a budapesti egyetemen s erre pályázott az a Moldován Gergely is, a kinek a magyar nemzettel szemben tanúsított szolgálatait kellőképpen meghálálni nehéz. Erre a szerény állásra pályázott a kolozsvári egyetemi tanár s Bánffy br. azt mondta, hogy nem nevezheti ki, „mert nagyon exponálta magát a magyar érdekekben.”

Hallatlan ez, Bánffy br. azért nem helyeztette át Moldován Gergelyt egyik egyetemről a másikra, mert kipróbált hazafi, mert tuluságosan exponálta magát a magyar érdekekben.

Moldován Gergely ezen annyira elkeseredett, hogy beszűntette „Ungaria” című lapját, azt a lapot, a mely román részről jövő minden támadás, szitok, ócsárlás, gyalázkodás, megvetés, politikai megbecsületlenítés és kiátkozás daczára rendületlenül szolgálta a magyar hazafiság ügyét.

És ekkor a Tribuna, rámutatva Moldován kudarcára, a román fiataliságnak pokoli kacagással azt a tanácsot adta, hogy vegyen példát ez esetből, s lássa be, hogy a magyarokkal való barátkozás csak megálázhat.

Mikor a Tribuna című lapnak ezt a számát Bánffy bárónak megmutatták, báró Bánffy mosolygott.

És azt már tudjuk, hogy Moldovánt miért nem nevezett ki br. Bánffy. Azt is tudjuk, hogy kit nevezett ki. Kinevezett Ciocanu János, volt naszdói lapszerkesztőt, csupán azért, mert Bánffynak fokortese volt. Kinevezette azt a Ciocanút, akinek a történelemből és földrajzból volt tanári képesítése, de e mellett magyarul máig sem tud. Bánffy br. kinevezett Ciocanút a budapesti egyetemre filológusnak és adott neki egy naszdómegeyi vicinális vasuti engedélyt. Kicsoda Ciocanu János?

Ciocanu János, aki ma a 67-es alapon képviselő, s a Deák Ferencz politikájának bevalótól órangyal, Albina című politikai napilapjában 1876. január elsején így írt a magyarokhoz:

„Mi uton-módon szerezték meg a magyarság tisztelőit és szivüket? Mai viselkedetük nyolcz év óta mindennek, csak hősiesnek nem nevezhető. Egész politikáinkban, minden törvényekben, hiányzik a humanizmus kritériuma, nem hint egy csöpp áldást sem az együttélő népekre, annál kevésbé az emberiségre. Ebből származik a korrupció, a mamelucizmus és a renegatizmusnak az a pestise, mely ma szolgálatot

tesz a magyar uraknak a nemzetiségek és a demokrácia rovására. Feledtek, hogy terrorizmussal telt századunkban trónok is elbuktak.”

A 7-ik számban Deák Ferencz alkalmából így elmélkedik:

„Eszükbe jut, a mit gyakran hallottunk, hogy Deák macedó román eredetű a Pescar családból. De bármilyen eredetű is volt életét és tehetségét a magyarság érdekében áldozta fel, a mely a nyert előnyökkel úgy élt vissza s úgy kormányozza ezt az országot, hogy romlást hozott áldás helyett, bizalmatlanságot s gyűlöletet a tisztelet és szeretet helyett.”

A 8-ik számban, ugyanezen Deák Ferencz halála alkalmából ezt mondja:

„Minden politikai élet, az állam minden jelensége és megnyilatkozása nálunk nem egyéb komédiánál s a szereplők — föltőlről le — komédiások. Ezek a szellemi óriások képezik a magyar nemzetet, legyennek azok bár csont, az ő vad hordáinak csontjából, kik a IX-ik században törtek ide, vagy pedig régi európai elem, melyet a századok folyamán asszimiláltak.”

Állami telepítések.

Félhivatalosan jelentik a következőket: A földmívelésügyi miniszter az apatini és a temes-rékási telepítések megindítását a f. évre tűzte ki. Apatin mellett (Bács-Bodrog-vármegye) új község alakítása van tervbe véve 6383 k. holdon 260 róm. kath. vallású bácskai kisgazda részére. Minden telepes 20 hold földet kap, a lakóházzal együtt 4000 frtért. A vételárból 500 frt a sorshúzás előtt fizetendő le, a hátralék pedig 50 év alatt 4 százalékos kamattal törlesztendő, az első két évben azonban csak 3 százalékos haszonbért tartoznak fizetni. A telepesektől megköveteltetik továbbá, hogy ingatlanokban, gazdasági élő és holt felszerelésekben, — valamint készpénzben együttréve legalább 1000 frtos vagyonnal bírnak. A középfelteleket a kincstár építi s az viseli a helyi rendezés költségeit is; ezenfelül ingyen engedi át a kincstár a közczélokra szükséges területeket is, a melyek az egész határ terjedelméből 5 százalékokat foglalnak el.

Az idén 80 ház, a jövő évben 70 ház készül el és ugyanannyi telepes fog elhelyeztetni; a többi telepeket a még fennálló 2000 k. hold erdő letarolása után 4—5 év alatt fogják betölteni. Elheez hasonlóan eszközlik a telepítés Temes Rékason, a hol a községet 100 teleppel megnagyobbítják. A 20 hold földből álló telepek közül, a melyeknek vételára a házzal együtt 3610 frtban van megállapítva, összel 50 ház helyre szállható meg. Mind a két telepen jelentékeny területeket tartott fenn a kincstár az ottani és a szomszédos községek kisgazdái használatára, és arra a célra, hogy kedvező tapasztalatok esetén később 4—2 k. holdnyi kis telepeket alakíthasson.

Új telepítés számba megy a bukovecki birtok felosztása is, melyből az igazsághoz (Krassó-Szörény vármegye) telepítvényhez való csatlóással 40 egyenként 20 és fél kath. hold területű telepálományt alakítottak. E telepek benépesítése most van folyamatban.

Az én gyermekeim.

— Sverdna Károlytól. —

Az „Ellenzék” részére fordította: AM/CA.

IV.

(Folytatás.)

(12.)

A közönség ismét tapsolt és ez alkalommal vissza hívták és ő ismét énekelt. És ekkor eltűnt és nekem az az ostoba impulzusom volt, hogy utánna kiáltsak és arra kérjem, hogy jöjjen hozzám.

Végre leeresztették a zöld függőnyt és a koncertnek vége volt. Valahogy kijutottunk a földet levegőjű tereméből és nem sokára kocsiiban ülve utban voltunk haza felé. A szegletembe húzódtam és úgy tettem, mintha aludnám és egész idő alatt a velem szembe ülő gyermekeimet néztem, akik oly vidáman cseregetek és nevettek az estéli mulatságuk felett, mintha valóban csak gyermekek lettek volna. Penelop kétszer lökött meg és beszélt hozzám, de én nem válaszoltam.

Midőn haza érkeztünk, nem várokoztam egyébre, csak a kis leányom „jó éjszakát” kívánó csókjára és rögtön felmentem a szobámba; s midőn később a szomszéd szobában hallottam a hangját a koncertben énekelt dalát dudorálni, éreztem, hogy a szemem nedvesek voltak. Mert lássátok, én csak egy bolondos vén ember voltam és senki sem látta a könnyeimet. Ha a vánkoston nedves volt, azt senki sem tudta. — Egy öreg agglegetnynek a szívfájdalma nem érdekes.

V.

Elmondtam mindent Penelopnak. De nem rögtön, midőn a nyugtalanul eltöltött éjszaka után lejöttem, nem volt hozzá bátor-

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZAJA.

1899. Április 25.

Hang a Petőfi sirjából...

Írta: Ábrányi Emil.

..... Nagy-Szombat éjszakáján
Kripták körül, sírkertek néma táján,
És mindenütt, a hol halottak vannak:
Tündöklő szárnyas angyalok suhanak,
Mint csillaghullás, mely nem hagy nyomot.
Visznek kezükben pálmát, liljomot,
S míg a sírokra halkán rálegyintnek:
„Föltámadunk!” Sugják dalolva mindnek.

Az égi jelszót hűs szellő ragadja
És egyik sír a másiknak adja.
Halottak nyelvében valamennyi szól,
Fohász, sohaj kél a göröngy alól.
Dermedt tagjával gazdag és szegény
Gyönyörben reszket sirjai fenekén.
És bug a hang, a rejtjelmes, csodás:
„Föltámadunk!” Mily édes biztatás!

Egy sír marad csak hangtalan, komor,
A mit cherub hiába ostromol.
Nagyot dobbant rá fényes, könnyű lába:
„Alvó, felel hát!” Am ez is hiába.
És most a legszebb szót hozzá kevélyen:
„Parancsolom az Uristen nevében,
Adj visszhangot hozsánads szónkra!...” Végre
Mozdul a hant s ily válasz döng az égre:

„Van még szegény, kinek az ég alatt
Alig jut egy kis betető falat,
A mig mellette örülten mulatnak
Más emberek, kik milliókat adnak
Habzó borokra, lóra, szeretőre?
Van még a földnek rabja, börtönőre?
Van kolbus, árva, singylőd beteg?
Ha van még, engem föl ne költsetek!

Föltámadástok álom-számba megy,
Ha föltámadni és személni egy...
Ha minden az lesz újra, a mi volt,
S előről kezdünk minden bűnt, nyomort!
Mért tudjam azt, a mit már elfeledtem,
Mikor nyugodt, boldog halottá lettem...
Mért tudjam újra, győtrődvén bele,
Hogy a világ bánattal van tele?

Föltámadásra akkor hívjatok,
Ha minden ember boldogulni fog,
Nem ékes ranggal, büszke ősi névvel,
De a tulajdon igaz érdemével!
Föltámadásra akkor hívjatok,
Ha mindenütt, a hol nem guny a jog,
A föld gyümölcsét egyformán szedik,
S élhet mindenki, a ki születik!

Ha nem lesz többé birkanyág a nép,
A ki parancsra vágóhídra lép;
Ha megbukik fursfang, alaválóság
És nem lesz más hatalmas, csak a jóság;
Harczban nem omlik ezrek drága vére,
S csak a tulajdon szerető szívére
Hallgat az ember, soha semmi másra, —
Majd én is vágyom a feltámadásra!”

megigazítását. — Ő mindig ilyen volt; mindig vidám, dolgos, pajzán és kedves; mindig ilyen volt, az ég áldja meg őtet! Tizenöt esztendőn keresztül ő derítette fel ami alamas, egyhangú életünket, napsgazdunk volt és örömrünk, éppen mint a fiunk és mostan —

Kegyetlen csapás lenne, ha őtet elvezitenénk.

— Teofilus, lásd van valami igazság abban, a mit én mondtam, jegyezz meg a testvérem, sokkal szelídebb hangon, mint a hogy rendesen beszélni szokott, azt értem, hogy ő nem volt közönségesen elhagyott közönséges gyermek. Ez a férfi, ez a Carlyon ur, bizonyosan gazdag.

— Azt hiszem, hogy az.

— Természetesen. Mert különben Sir Eversleigh Henrynek aligha volna jó barátja és nem fogadták el a Chaceban. De nem tudom megérteni, hogy azt a kedves gyermeket miképpen engedte elveszíteni és megtalálására miért nem tett lépéseket?

— Majd megtudjuk, mondám; légy elkészülve rá.

— En is azt gondolom; de Teofilus, hát ha családunk és aggodalmunkban a hangya bolyból hegyet csinálunk. A te elbeszélése után ő nagyon keveset mondott és semmi olyast, a mivel a Rozamond atyjának nyilvánította volna magát.

— Egy pillanatra reménykedve néztem fel.

— Nem, bizonynyal nem — mondám. De miért beszélt róla és miért érdeklődött annyira iránta?

— Talán a külseje tünt fel előtte. Tagadhatatlan, hogy Rózsika tegnap este nagyon szép volt.

— De gondolj az ő és a nővére igaztosságra, tudokozásaira. És miért kérdezte volna a nevet?

története, felhívtuk a közönség, a szenvedő emberek figyelmét ezen valóságos Isten áldására és e czikkek alapján el is jött a tavalyi nyár folyamán néhány vendég, kik a fürdőt gyógyultan hagyták oda.

Évekkel ezelőtt épült a fürdő területén egy deszka-bódé 5 kabinnal és egy lécezekből emelt fillagória. Évek hosszú során át ez volt a fürdő összes berendezése.

Mikor aztán a fürdő a jelenlegi tulajdonosok kezelésébe került, nagy buzgalommal fogtak hozzá annak használatra képes állapotba való helyezéséhez. Már tavaly csinos fürdővendéglő épült, a régi deszkabódé pedig új fürdő szobakkal lett helyettesítve.

Aztán táncoltunk egy nyáron át a vendéglő nagy termében, aponta kijártunk oda, míg októberben bezárult a fürdő és csend volt egész télen át.

Midőn most kitavaszdán, újra melátogattam a fürdő területét, bámúlt fogott el látván a tavaly óta beállott változást.

A forrás csinos medencébe lett szorítva; fölébe fillagória került és a megnyitás alkalmából meg lesz a most hódító útjára induló áldásos gyógyforrás keresztelője is. — Mint értesültem boldogult Királynéknak emlékeztetőre az az „Erzsébet” forrás nevet fogja kapni.

De ez még a változások legesekélyebbje. Bár merre fordulunk, mindenütt meg látszik Móríc Károly és társtulajdonosának erélye, izlésre valló keze. Új fürdő helyiség épül 5 kabinnal, a forrás fölött gyönyörű kilátásos helyen új csinos erkélyes pavilon 5 vendégszobával. Ezenkívül a fürdő egész területe parkirozva fásítva van már eddig is nagyrésben. Fel a sziklába a tulajdonosok gyönyörű, kényelmes sétat utakat vágtattak, közébe csinos virág csoportokkal az utak két oldalát gesztenye fákkal ültetvén végig, melyek idővel sok tüdőlőnek fognak remélhetőleg kellemes árnyékot nyújtani.

A mi pedig szintén nem jelentéktelen dolog, a fürdő vendéglőjébe új ahhozért vendéglős szerződött, kinek gondja lesz rá, hogy a vendégeknek az ételek és italok izletessége és olcsósága szempontjából se lehessen panaszuk.

Hogy magáról a fürdőről is mondjak valamit, a büdőspataki víz, csúszos kőszvényes bántalmaknál valóban meglepő áldásos hatású.

A tavaly itt járt néhány vendég tanuskodhatik ezen állításom igaz volta felől.

Csak a nagy közönség érdekelt szolgáljuk tehát, midőn a szenvedők figyelmét felhívjuk ezen még egészen fiatal, de már a multban is a maga primitív állapotában oly sok gyógyulást felmutató fürdőre.

Nagy igényekkel ne jöjjen ide senki. Hanem a ki igazán gyógyulni akar, gazdag, vagy szegény az jöjjen bátran.

Az előbbi elnyeri az óhajtott gyógyulást, míg az utóbbitak e mellett nem kell félnie, hogy erszénye nem bírja ki a fürdőzést. Olcsó itt minden kérem. Alig jön több az élet, mint Kolozsvárt, vagy bárhol, város helyen.

Csinos, kényelmes szobák, jó élelmezés, bímulatos szép vidék, kitűnő levegő és — olcsó árak. Kell-e ennél több?

Tekintett a szobák körülólt számára, kik a fürdőt igénybe óhajtják venni, jól teszik, ha ez iránt már most levélleg intézkednek Móríc Károly urnál (Nagy-londa), mint a fürdő egyik tulajdonosánál.

A megnyitás május 15-én lesz és erre, mint hírlík, a tulajdonosok az E. K. E.-t és az Ellenézk szerkesztőségét is meghívni szándékoznak.

A viz jelenleg újra vegyelelmzés alatt áll. Az eredményt annak idején közölni fogom. A rossz nyelvek szerint valaki a fürdő des forrásvizéből szikvizet akar gyártani, s így a fürdőt országsszerte híressé tenni.

Meglehet. Csakhogy akkor egyuttal egy parfume-gyárat is föl kell állítani; tudvalevő-

— És egyáltalában ugyan miért érdekeldött volna iránta! — kiáltá Penelop, hirtelen elvesztve a türelmét és az utolsó mondatának ellentmondva. Bár be lett volna annak az embernek a szeme kötve. Szeretném tudni, hogy miért kérdőzsköddött róla?

— A mint Rózsika kilépett az első pillantásra, a mit reá vetett, megdöbben. Lehet, hogy nagyon hasonlít az anyjához, annyi bizonyos, hogy ő hozzá magához nem hasonlít. Penelop, ő a mi leányunk atyja és el fogja töltni venni. Erre legyünk elkészülve.

— De vajjon Rozamond el fog e menni? — kiáltá a testvérem.

— Bizonyítsa be előttünk alaposan, hogy van hozzá joga és mit tehet a gyermek egyebet, mint azt, hogy engedelmeskedjék? — Ő még nem nagykoru, ha mi jól számítottunk.

— Az igaz, — mondá a testvérem elgondolkozva. De lehet, hogy Cralyon ur nem fog lépéseket tenni — Teofilus, te még azt nem tudod!

— Ő fog lépéseket tenni. Világos, hogy nem szándékosan hagyott fel a keresésével és valószínű-e, hogy miután látta őtet és oly erős igazoltságba jött általa, csendesen üljön és ne tegyen semmit, midőn az a leány, a kit ő saját gyermekének gondol, így hajtatnyíra van tőle? — Mielőtt a nap lemenne, látni fogjuk őtet, vagy hallani fognak róla, vagy nagyon csalódom.

— De ha nem teszi azt — mondá Penelop — tesszel valamit — önként ajánlkozol valami tudósításra?

— Nem én! Szíven mélyéből kívánom, hogy bár ne lett volna Rózsikának semmi köze azzal a koncerttel! — És még is, a gyermek atyjának joga van hozzá és a leánynak joga van a saját helyét elfoglalni a vi-

leg a viznek nem igen lévén szalonképes szaga. Különböen valószínűleg ez csak mese.

E—nt.

Egyetemünk botanikus-kertje.

Kolozsvár, ápril. 24.

A kolozsvári tud. egyetem botanikus kertje legközelebből oly átalakuláson megy keresztül, a mely munkálatok ha teljes befejezést nyernek, ez a kultur-intézmény e nemű sok berendezésével páratlanul fog állani a hason nemű létesítmények sorában.

Az egyetemnek dr. Kániz Ágost halála után az ő tanszékére kinevezett tanára dr. Istvánffy Gyula oly nagy szabású tervet dolgozott ki a botanikus kert szakzszerű berendezésére, a mely ha teljesen végrehajtatik, — ez a mi botanikus kertünk valóságos minta — intézmény lesz. És csak azon kell sajnálkoznunk, hogy e nagy tehetségű és kiválóan képzett szaktudósunkat egyetemünk elveszít, a menyinyiben a kormány egy most létesített igen fontos intézmény vezetésére hívta el.

Az Istvánffy Gyula terve szerint a régi botanikus kert jelentékenyen megnagyobbítottatott, úgy, hogy az így nyert új területen elsősorban egy nagyobb *havasi hegyesoportot* alakítottak, melynek kiépítése és beültetése csak napok kérdése. Így erdélyrészi és magyarországi havasok florája lesz látható, víz-esésekkel, hidakkal és kilátással. A hegység alján a tavi-flóra jellemző képviselői lesznek láthatók.

Innen indul ki egy füzektől szegélyezett *hegyi patak*, mely buvó-patakként egy sziklarakásban vész el s mely a Karst-hegységi flórát fogja ábrázolni. Innen kezdve az ország és az erdélyrész legjellemzőbb *floris-tikai területei és csoportosatai* lesznek feltüntetve, például az alföldi, homoki-flóra; szikes, sós vidékek növényzete; az erdélyi mezőszégi flórát legjellemzőbben feltüntető kolozsvári szénafüti flóra, továbbá az *orosz-bukovinai* határhegységek csoportozata; a bánsági, dél-magyarországi, vaskapu vidéki-flórák stb.

Igen érdekes lesz a *mezőszégi-törvidék*, a hol mesterséges ökönyom, posvány, láp stb. fogja utánozni az illető vidék eredeti képét.

Abból a czélból, hogy ezt a különböző vidékek floráját feltüntető csoportozatokat egyöntetűen áttekinteni lehessen egy szerékel beültetett *csigadombot* emelnek, a honnan az egész csoportozat szemlélhető lesz, s a mely azon kívül, hogy a tudomány czéljait előnyösen szolgálja a laikusoknak is meglepő látványosságul fog szolgálni.

Mint az Istvánffy Gyula által kidolgozott reform-tervezet egyik jelentős részletét felemlíthetjük, hogy formalinos vízbe elhelyezett, s különleges erdélyi növényekből önálló gyűjtemény készül, melynél a főelv, hogy e gyűjteményben minden fejlődési stádium képviselve és feltüntetve legyen. E gyűjtemény párja és részben kiegészítője a növénytani intézetben már meglévő, s mintegy 900 különböző növény-fajt tartalmazó gyűjteménynek.

A berendezési munkálatokat Walz Lajos egyetemi főkertész, ez a kitűnően képzett szakférfi vezeti. Ugyancsak ő fogja az egyes csoportok benépesítéséhez szükséges növényeket az illető vidékektől személyesen beszerezni.

lágban, még pedig valószínűleg úgy, mint egy gazdag ember egyedüli gyermek örököse.

— Ha Rozamond olyan leány, a milyenek én tartom őtet, ugy ő egy szalma szálnyt sem gondol azzal! — mondá Penelop. Ő eléggé könnyelmű, szeleburdi és szélesap; de mind azon által egy kedves, ragaszkodó, jó szívű gyermek. Ha ez az ember az atyja és elakarja innét vinni, azt hiszem, hogy nem kis fáradságba fog kerülni. Mit gondolsz, nem lenne e jobb tudatni vele?

— Nem, nem! válaszoltam határozottan. Hagyjuk a dolgot békében, a meddig lehet. Jegyezd meg a szavaimat, hogy ez nem marad így sokáig. — És Penelop, keserűen bánatos nap lesz az mind a kettőnkre, ha őtet elvesztjük és aztán itt van Jack!

Penelop megrettent és reám nézett.

— Igen! — mondá lassan és olyan hangon, melyet nem értettem meg egészen — igen, itt van Jack.

A hogy te mondad és előbb és nem szereted erre az egész dologra gondolni.

Még vagy egy óra hosszágáig erről a tárgyról beszélgettünk — és Penelop teljesen megfelledezett az ő szokott reggeli kötelességeiről és porolásról. Nekem sem volt kedvem a lapokat átnézni, vagy a pipámot megtölteni. Csak ütem lehorgaszott fölve, szomorúan és csüggedten és arra gondoltam, hogy milyen lesz ez a ház, ha a mi kis leányunkat elviszik belőle. Amint az ablaknál ütem láttam őtet, még mindig a kertben szorgalmaskodott, daraszolt, sepet, egy ócska keztyűvel a kis barna kezén és egy széles karimájú, kisé rongyos szalmakalappal a fején. — Kevés reményem lehet ahhoz — gondolám, — hogy az a férfi, kinek joga van őtet gyermekének nevezni, hogy az egykönnyen lemondana arról a jogáról, hogy magával vigye.

(Folytatása következik.)

A munkálatokat körülbelül három hónap alatt befejezik s akkor a mi botanikus kertünk olyan berendezést nyer, a melyet bizonyára messze földről fognak a szaktudósok is felkeresni s egyben méltányolni is azt a széles körű szakismeretet, mely ez intézmény berendezésénél és tervezésénél oly szerencsésen érvényesült.

Egyetemünk ebben az intézményben olyan értékes gyarapodást nyert s a tudomány fejlődésnek olyan eszközzel gazdagodott, a mely nagyon fog hozzá járulni ama czélok eléréséhez, a mely egy magasabb rendű tudományos intézmény létével függ össze.

p. j.

Egyleti élet.

Meghívó. Van szerencsém a t. kolléga urakat f. hó 27-én d. u. 2 órára a bk. 1. sz. termébe általános tanárjelölti-fülségi gyűlésre összehívni. Tárgy: A folyó évben egy majális rendezéséről szóló indítvány tárgyalása. Kolozsvárt, 1899. ápr. 24-én. *Sárközy* Loránd, a „Tanárj. s.-egyl.” e. i. elnöke, mint összehívó.

A n.-köllőtmegyei ált. tan.-egylet „Segesvári-köre”, május hó 3-án Czelinában rendes tagvasi gyűlést tart.

IRODALOM.

Tanítók jogai és kötelességei. E czimén dr. Szabó Mihály Alsó-Fehérvármegye kir. tanfelügyelője nagyszabású házigyűlési művét rövid hat év alatt már harmadik kiadásban bocsátja az érdekelt körök rendelkezésére. A második kiadás megjelenése óta kibocsátott mintegy 300 új körrendelet a tanügyi adminisztrációt oly gyökeresen átalakította, hogy ezen *már régebbi kiadásai teljesen használatatlannokká váltak*, minél fogva ezen új kiadás megvételre azoknak is szükséges, kik az 1 és 2-ik kiadás birókában vannak. A mű előnyös átdolgozását ment kereszttől s az 1896. év óta megjelent újabb rendeletekkel és törvényekkel meg van bővítve. E munkáján is épp oly lelkiismeretességgel és utánjárásával dolgozott szerző, mint az előbbieken, azért jó lélekkel ajánljuk az egész tanügyi társadalom és mindazok figyelmébe, kiknek *ily kalauza* szükségük van. Ára 2 fnt 60 kr. Kapható a szerzőnél Nagy-Enyeden. Bolti ára jóval magasabb lesz. E munkának kiegészítő részei: „*Népoktatásügyi községi közigazgatás*”, ára 2 fnt 20 kr. továbbá — „*Népoktatásügyi teendők határidő jegyzéke*”, ára 1 fnt.

Új zeneművek. A *Róssavölgyi* és társa czég legutóbbi kiadványai sorában ezuttal csak egyet találunk, a mely a könnyebb fajtájú tánczenét képviseli, *„Hőrvirágok”* a czime a megjelent Polka mazurkának, melynek szerzője *Köpf* Berta ajánlva pedig *Erzsébet* és Klóttlú kompozícióknak van. A csinos fülbemászó kompozíció 22 korona. Sokkal nagyobb igényekkel lép fel a zongorázótól alapos tudás: és perleket technikai készségeket követel az *Árpád* László „*Valse de koncert*”-je, zongorára két kézre. A mű koncert előadásra rendkívül alkalmas a mennyiben az előadó nemcsak a Technikal bravour kifejtésével vonhatja magára a hallgató figyelmét, hanem az abban előforduló melodikus motívumoknak szép és helyes értelmezésével is kellő hatást biztosíthat játékaán. Nem tulunk, a midőn azt mondjuk, hogy az *Árpád* László kompozíciója csaknem egyenértékű a Moszkvasky üres keringőjével s így alig lehet kétségünk, hogy a magyar szerző műve hova hamarabb méltó versenytársa lesz a berlini mester népszerű alkotásának. A keringő ára 3 korona. Végére hagytuk pedig első helyen érdemelt volna említést, a Gaal Ferencz új magyar Rhapsodiáját, a mely ugyancsak a Róssavölgyiek kiadásában jelent meg hegedű és zongorára.

SZÍNHÁZ.

„Itthon” a színházban. Az „Itthon” színházi előadására a *bérlők helyei* holnap, *szerdán déli 12 óráig* tartják fenn. Azontul a *bérlők* helyeit is eladják. Egyszersmind értesítjük a közönséget, hogy az előjegyzett jegyek is *szerdától* kezdve kiválthatók a pénztárnál. A ki még állóhelyezésre akar jutni, siessen mielőbb biztosítani magát, mert jegyek már alig kaphatók.

Petőfi-ünnep.

Kolozsvár, április 24.

Ötven év . . .

Enyi ideje annak, hogy a magyar nemzet lánglelkű költője meghalt . . . Nem . . . Nem halt meg: csak eltűnt az élok sorából . . .

Elesett a segesvári csatában? Közös sirba tették? Ki tudná megmondani? . . . Senki . . . Csak annyit tudunk biztosan, hogy ott látták utoljára.

Mit is ünnepeltünk tegnap? Ötven éves ünnepét annak, hogy Petőfi elesett, meghalt? Vagy mit? Ha azt: miért unjontunk örömmünkben? Miért nem rendeztünk gyászünnepet? Miért nem zárandokoltunk el a bizonytalan sirhoz, hogy ott ötven év multán meg-sírassuk?

Ha idegen embertől kérdeznék ezt: nem tudná megmagyarázni. Ha tőlünk kérdeznék:

csodálkoznánk rajta. Nekünk egészen természetes, hogy Petőfi halálát nem lehet gyászünneppel ünnepelni. Hiszen Petőfi halála nem halál volt, hanem megdicsőülés . . . Így ment ez át a nemzet köztudatába. S minél távolabb leszünk ettől az időtől, minél távolabb visznek tőle a repülő évek, évszázadok letűnte után visszatekintve a multa: mindig szebb, dicsőbb, magasztosabb lesz ez a vég . . .

Akárcsak az Istenember menyhemene-tele . . .

*

A tegnapi nap ugyan nem volt az ötven éves forduló napja: de az nem baj.

A Petőfi-Társaság Kolozsvárt akarta megülni az idei ünnepet s ezt az időt tartotta alkalmasabbnak, mint a nyarat.

Ebben igaza is volt. Olyan fényes ünnep volt ez, minőre Kolozsvárt nem emlékezünk.

Ime, a Petőfi nevének csodálatos varázsa!

*

Az ünnep a színházban volt. Soha ilyen fényes, előkelő publikumot. A páholyok, a parter ülőhelyei, az állóhelyek mind zsúfolásig tömve.

Most lássuk a műsort.

Első a *Liszt átirat* volt. Hetven tagu zenekar adta elő *Zichy* Géza gróf vezényletével. A nagy zenekar impozáns hatással játszta Lisztnek ezt az átiratát, melyben a *Szózat* és a *Hymnus* van feldolgozva. Hymnus hangjainál a publikum egyszerre állott fel s azután egész végig állva hallgatta. *Zichy* Géza gróft zajosn hívták többször a lámpák elé.

Dr. *Ferenczi* Zoltán pompás felolvasást tartott. Költői lendületű fejtegetésben méltatta Petőfit, mint a szerelem költőjét.

Ábrányi Emil költeménye *Hang a Petőfi sírjáról* remek volt. Olyan előadásban, a hogy *Ábrányi* tud előadni, egészen megragadta a közönséget, annyira, hogy elszavalása után vége-hossza nem volt a kihívásoknak. A verset lapunk mai társzájában közzéljük.

Zichy Géza dirigálta ezután *Petőfi szelme* című cantato-ját, melynek ugy szövegét, mint zenéjét maga szerezte. Az ének-részeket a „Kolozsvári Dalkör”, a „Róm. kath. Lyceum” és a „Gazdasági tanintézet” énekelte. A cantate, mely zenei szépségekben bővelkedik, nagy hatást tett. A hosszas tapsokra a *Zichy* grófnak még egyszer el kellett dirigálnia belőle az utolsó részt.

*

A hangverseny második szakaszát a színház nagy tragikusa, E. *Kovács* Gyula vezette be. Petőfi *Egy gondolat bánt engemet...* című költeményét szavalta azzal a nagy művészettel és hatalmas erővel, melyben őt senki sem mulja felül.

Jakab Ödön olvasott fel ezután egy költeményt. Czime: *Álmatlan éj*. Petőfiről szól. Egyike a legszebb verseknek, a melyeket *Jakab* Ödön írt.

Székelly Irén énekelte ezután a *Yvette keringő*-jét *Zichy* „Roland mester” című operájából. A gyönyörű keringőt igazi virtuositással énekelte a színház bájos énekesnője.

Bartók Lajos lépett ezután a színpadra, hogy felolvassa *Jókai* Mór levelét. A levelét *Bartók* következő szavakkal vezette be:

„Erdély — Magyarország Helvéciája. Szabadság van vetve völgyeibe és szabadság koronázza bérceit. Ugy adta a magyarok Istene — ez első várát a honfoglalásnak, hol Attila utódai tárt karokkal s közös harszár kivont kardokkal fogadták Árpád dalait, ugy adta a magyar szabadság, a nemzeti élet utolsó sziklavarául.

Ide jött el a Petőfi-társaság, az Emkének az Erdélyi Magyar Közművelődési Társaságnak jött a Petőfi legszebb emlékeül — testvéri üdvözlőre, mint egyik bajtársi kard rávillan mosolyogva a másikra, melyek kulturális fegyverek lévén, — vérnek rozsdája egyikhez sem tapad, csak a diadalnak a dicsőségnek sugara.

Egy arab közmondás azt tartja: „Az idő minden tárggyal daczol, de a gúlk az idővel daczolnak.” A mi halhatatlan Petőfinak pedig azt zengi egy fenséges ódájában, hogy a legklasszikusabb nemzetek is eltűntek, mint városok, melyeket a tengerek árja benyel, de magasztos szellemöknek két orna, mint két torony kilátszik e tengerből, e két torony orna *Homér* és *Ossian*.

A magyar nemzet klasszikus világán is összecsapott az idő tengere, hogy aztán föltette a nemzeti újjászülését, a jövő hatalmas gályái evezhessenek a biztos nagylelet ígérő kikötő felé. Lezajlott politikai viharainkól a nemzeti géniusznak két ily Istenektől ihletett kifejezője emelkedik ki épséges diadallal, mint az idővel daczoló piramisok, mint két világitó torony a zajgó hullámok fölött.

Es ők mind a ketten egy korszaknak voltak hősei, két legvilágóbb bajtárs a szellemvilág harcában. Az egyik ő maga, a kit most halálában megistentülve ünnepelünk, *Petőfi* Sándor. Kinek költői pályája s azt kiegészítő halála egy csodálatos legendát alkot, mely a hős regék letűnt világából ragyog vissza ránk.

A másik akkor alkotta meg szelleme dicsőségének mythosát, midőn a sívár való

minden lendületet, minden reményt megtagadott, a legyőzött magyar nemzettől, a hétköznapi homoktengerekből emelkedik ki a másik piramis, daczolva nem a halállal, hanem a halhatatlanságra irigyebb köznapisággal, s ez: *Jókai* Mór.

Nincs egész korszakunkban senki, a ki termékeny nagyságára e két nagy névhez volna hasonlítható, hozzájuk fogható. Az egész művelt világ ismeri őtet, s a hol nem ismerik, ott kezdődik a műveletlenség.

Az egyik óriásnak eleme a harez volt, a másik békében tudott győzni. Tűzön és vízen győztek együtt, hogy az eget meghódítsák a magyar földnek.

Mintha a hegyes végzet meg akarta volna mutatni nekünk a kettő által, hogy a magyar öserejű tehetségnek, Árpád nemzete lángeszének győznie kell a harcban és békeidőn, dicsőséget vívnia fegyverrel és munkával és kiegészítve egymást, — így kell azt kivívnia s a győzelem fölényét örökkévalóvá tennie, mint *Petőfi* és *Jókai* tették.

E szeretettől áthatott, vállvetett harezot és munkát kívántuk jelezni mi, a *Petőfi*-társaság, e napon üdvözölve itt az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesületet, — midőn a magyar Helvéciája és városában *Petőfi* emlékének veletek együtt áldozni megjelentünk. És ötven év után sem maradt el *Jókai*, ki annyiszor tette le megannyi hervadtatlan koszoruját *Petőfi* emlékére.

A két Memnon-szobor egyike már elnémult örökre, mely csodásan zendült a hajnal-fény sugaraitól megihletve. Im halljátok, a másik még megzendül, társához, az alkonyati fényben.

Budapest, április 22.

Kedves Barátom!

Szives meghívásodra személyesen nem jelenhetek meg a kolozsvári ünnepelen. Két hónap óta beteg vagyok, megszoktam már, normális állapot lett nálam: nem is gyógyítatom magamat, nem változtatok klímát: tűröm a bajt. Nem is valami nagy baj az, csak hogy éppen örömmünnepeken nem vehetek részt vele.

Ugy hiszem, hogy a kolozsvári emlékűnnep is örömmnapok évfordulója lesz, a 49-iki ápril. csupa diadal-napokat jegyzett fel, a magyar történelem tabula caraticájára (sit venia verbo!) s e triumfális aurora a mi Tyrtaeusunk alakját is körülragyogta. Ti a babérkoszorúzott hőst ünnepeleitek e napokban Kolozsvár dicsősége, közönségével együtt. Óh, mint irigylem én ezt tőletek! Óh, mint szeretném még egyszer Kolozsvárt látni, óh, mint szeretnék még egy alkony-sugárt látni abból a dicsőségből.

Csaknem valamennyi kortársam, mind itt hagyott már. Két-három ósz költő pajtásom segít még tolni a nap szekerét előre.

Legelső volt az eltűntek között *Petőfi* Sándor.

Pedig ő már a tavaszi diadalnapok alatt letette a kardot. Oka volt egy nyakraváló, melyet nem akart viselni. (Lám én most kettőt is viselek.)

A Budavár visszavételének örömmünnepe már polgári ruhában találkoztam vele. Bár maradt volna meg a lemondásnál. De őt nem hagyta nyugodni a saját szava: „Egy gondolat bánt engemet!” Az odahuzta, kergette a csatlátérre, hogy álljon szembe hát a dicső halállal, melyet magára kívánt. Majd ezt a napot később ünnepeljük meg.

Ötven év mult el azóta: s *Petőfi* azóta nemcsak a miénk; hanem az egész művelt világó lett. Vezérlő csillaga lett minden újabb nemzedéknek s az is marad, míg a magyar ég magyar földet takar.

Kérlek, üdvözlőld nevemben e szép ünnepet rendezőt, s első sorban kedves házigazdát, régi kedves barátomat, az ünnepélyben részvevőket s a hasonlíthatatlan hazafias, lelkes közönséget. Isten áldása szálljon rájuk!

Maradok szerető barátod

Jókai Mór.

Végül *Szász* Gerő olvasott fel egy költeményt nagy hatással. A népszerű kolozsvári költőt már megjelenésekor olyan zajos tapsal fogadta a publikum, hogy alig tudott szóhoz jutni. A vers elszavalása után szintén zajos óvázciókban részesült.

Az este utolsó pontja *Bartók* Lajos alkalmi színpadi költeménye volt; „*Apotheosis*.” *Petőfi* halála és megdicsőülése van ebben megírva ragyogó versekben. *Petőfi* *Bihari* Ákos személyesítette sikerülten. Klio szerepében *Fáy* Szeréna excellált. Ilyen gyönyörűen, ilyen művésziesen a magyar színpad egyetlen művésznője nem tud szavalni, mint ő. Hatása leirhatatlan volt. Mellette *Bajor* Rizát említjük, ki Hunniát ábrázolta és szintén nagy hatást ért bensőségteljes szavalatával. A többi szerepeket *Vásárhelyi* Vilma, *Hatala* Györgyike, *Miklósi* Ilona, *Horváth* Paula, *Komlósy* Emma, *Turchányi* Olga, *Bónis*, *Heltai*, *Váradi* játszották.

A darabhoz *Farkas* Ödön szerzett zenét, s maga is dirigálta azt. A zenekonzeratorium igazgatójának különben az ünnepély többi zenei részének előkészítésében is legnagyobb része volt.

Előadás után a szerzőt zajos tapsok közt hívták lámpák elé s egy babérkoszorút nyújtottak fel neki. Ugyancsak ő vette át azt a koszorút, a mit a *Petőfi*-Társaságnak adtak.

*

Előadás után társas vacsora volt a *Petőfi</*

A bankett folyamán *Északy* Károly mondott először tószót, mint a Petőfi-Társaság legöregebb tagja. Érdekeseen adta elő a Petőfi-Társaság genézisét, mely után poharát a vendégekre ültette. *Béldy* Ákos gróf főispán Zichy Gézára ültette poharát. *Szvacsin* Géza polgármester Bartók Lajosra mondott tószót. *Bartók* hosszú és nagyhatású beszédet mondott ezután, melyben a közreműködőkről szolt nagy elismeréssel és végül *Béldy* Ákos grófra, az E. M. K. E. elnökére ültette poharát. A tovább tósztok folyamán *Termer* Adolf dr. egyetemi tanár Ábrányi Emilre, *Dobál* Antal Jakab Ödönre, *Deák* Albert Jókai Móra, *Follinus* Aurél, a Nemzeti Színház igazgatója a nőkre, — *Csengeri* János egyetemi tanár Zichy Géza grófra, *Sándor* József orsz. képvis. Farkas Ödönre, *Lozászy* Mihály a „Magyarország” vezércikk írója Kolozsvár közönségére, *Jakab* Ödön Béldy Ákos grófra, *Deák* Albert dr. a sajtóra, végül *Északy* Károly a művészekre és különösen E. Kovács Gyulára.

A társaság jó hangulatban mulatott a késő éjféli utáni órákig.

Az ünnepnap leírását legszebben végezhetjük azzal a verssel, a mit az ünnep folyamán *Balla* Miklós, az újabb generáció ezen kiváló tehetségű poétája írt, ki szintén a Petőfi-ünnepre jött le Kolozsvárra. A verset itt adjuk:

Petőfi.

*Ravatalánál táborítkez éjtek,
Férgéty, villám siratták el őt,
Agudörög volt a harangzúgása,
Mikor temeték: ötven év előtt.*

*Száguldó ménék tiporták be testét
A vértől ázott sírba, mely felett
Szegény hazáknak drága megváltója:
A szabadság virága született!*

*Hösen, szegényen tért pihenő, — s mégis
Örökségén egy nemzet osztozott:
Egy kicsi könyv, — de melynek minden lapján
Egy-egy család világot alkotott.*

*E kicsi könyv lett a mi büszkeségünk,
E kis könyv áraszt fényt, derűt, reményt,
E kicsi könyv a mi győmörűségünk,
E kicsi könyv lett a mi bibliánk! . . .*

Balla Miklós.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, április 25.

— **A Petőfi-Társaság tagjai.** Gróf Zichy Géza, Ábrányi Emil, Jakab Ödön, Bartók Lajos kivételével ma reggel elutaztak. Mindannyian legnagyobb örömmel és megelégedéssel fejezték ki a fogadtatás és itt tartózkodás ideje alatt az előzékenység fölött, melyben Kolozsvár előkelő és művelt közönsége a társaság tagjait részesítette. Annyma megvoltak elégedve, hogy kijelentések szerint itt tartózkodásuk kellemessége semmi kívánni valót nem hagyott fenn. A széles nemzeti színű szallagall ellátott győpáros babérokörut, melyet a tegnapi Petőfi ünnepen az Emke nyújtott át, Budapesten Petőfi Sándor emlékszobrának talpazatára teszik. Koszorut kapott továbbá gróf Zichy Géza az Emke kolozsvári növelásmányától. Az estélyen közreműködött 3 művésznőnek az Emke szintén nemzeti színű szallagos virágcsokrokat nyújtott fel. A szallagokra a tegnapi nap kelte és az Emke volt rá nyomtatva.

Grof Zichy Géza az Emkében.

Gr. Zichy Géza Kolozsvárt léte alatt vasárnap meglátogatta az Emkét is, hól apróra tudakozódott az egyesület vagyona és működése felől. Örömet fejezte ki a haladás és különösen az egyesület munkaprogramja fölött, hogy az EMKE oly békés, emberséges culturalis eszközökkel dolgozik. Különösen örvendett a népdaloskörök terjedésének. A gróf végül a nevét is beírta a vendégeknyvbe s elismeréssel fogadta midőn az egyesület kezdetéig visszamenőleg kimutatták neki a jegyzőkönyvi határozatokat, melyek a gróf EMKE működésére vonatkoznak. Zichy Géza gróf ma reggel elutazott.

— **Fővárosi vendégek.** A Petőfi-ünnepre, az ünnepélyen szereplő költőkön kívül többen randultak le a hírlapírók közül is. A „Magyarország” képviselőinek *Lozászy* Mihály és *Vajda* Ede voltak itt. Az Otthon hírlapírói kör tagjai közül dr. *Ince* Henrik, *Balla* Miklós, *Spády* Zsigmond, dr. *Friedrich* János, *László* Ödön és *Kovács* Jenő voltak jelen az ünnepélyen.

— **Béla napja.** Hory Bélát, Kolozsvármegye árvaszéki elnökét nevenapja alkalmából számosan keresték fel vasárnap délelőtt. Kolozsvármegye tisztikara, valamint a vármegyei árvaszék testületileg tiszteltet a rokonszenves és népszerű elnökkel, kifejezve őszinte jó kívánságait. A kolozsvári dalkör testületét Pollák Lajos MÁV. felügyelő vezette a dalkör alelnöke elő, kifejezve az egyetel tisztelőtét, szeretetét, ragaszkodását,

őszinte szerencsekvánatait a tevékeny, lelkes és munkás alelnök előtt. A kolozsvári Népbank igazgatósága elnöke és Kádár János vezérigazgató vezetése alatt tiszteltgett, üdvözlőlvén egyik megalapítóját, ki őnzetlen munkásságával évtizedek óta nem lankadó munkával oly sokat használt a város és a vármegye közgazdasági ügyeinek. Az ünnepelt és minden körben szeretve tisztelt férfiú megilletődve mondott köszönetet a minden oldalról nyilvánuló óvációkért. Azután pompás villás reggelire hívta meg a társaságokat.

— **A város jövedelmeinek fokozása.** Szvacsin Gézának, mióta elfoglalta Kolozsvár város polgármesteri székét, egyik legfőbb gondját az képezi, miképen lehetne a város jövedelmét fokozni, a polgárság újabb megterhelhetése nélkül, mert a szükséglet napról-napra úgy növekszik, hogy azokat a város a jelenlegi bevételeiből fedezni nem lehet. A szerencsétlen vízvezeték és csatornázás már is annyira belévitte a várost az adósságokba, hogy ezek után a kamatokat is csak nagy bajjal tudja fizetni. Igen jól teszi tehát a polgármester úr, ha munkásságát ez idők szerint arra is irányítja, miként lehetne mentől több bevételt biztosítani. Mint halljuk a polgármester úr első sorban a város birtokainak jövedelmekből tételére igyekszik s ennek elérése céljából az illetékes faktorokkal már megis kezdte a megbeszéléseket. Az hisszük mi is, hogy ezen a téren, ha nem is tulságos nagy, de mindenesetre a mostani állapothal kedvezőbb eredmény lesz elérhető, ha lelkiismeretesebb és gondosabb felügyelet fog gyakoroltatni a város birtokainak kezelésé körül.

— **Salamon János emléke.** Barcsay Domokos orsz. képviselő elnöklete alatt tegnap gyűlésezett bizottság igen érdekes tárgysorozatot vitatott meg. Ennek elején Nagy Gábor pénztárnok jelentette, hogy a gyűjtések folyamatban létéről mindenünnen öröndetes jelentések érkeznek. Szacsavay Gyula a székelv földről 2 frtot, Kövári László tőrténétirő 1 frtot, Ditrői József 1 frtot, küldött, N. N. től 10 krt vett. Ditrői József indítványozza, hogy még becsáttassanak ki gyűjtőívek, hogy főleg azok, a kik a nagy időköt együtt élték át mint szereplők Salamonnal, ez emlékre adományokat tehessenek. E javaslatot, Orbay Lajos és mások hozzászólása után elfogadja a gyűlés, kimondván, hogy kövön sokszorosít még 100 darab gyűjtőívet. Jegyző jelentette, hogy a kolozsvári előkelőbb zenekarok között mozgalom indult meg, hogy elhalt pályatársuk emlékére őt is méltó módon akcióba lépjenek, a bizottság ezt elfogadta és erkölcsi támogatását kiáltásba helyezte. Ez akciózról külön üjdonságban emlékeztünk meg részletesen. Jelenette továbbá a jegyző, hogy a Solymosi vasöntőde betét társaság hazafias lelkesedéssel készen nyilatkozott megőnteni az emléket, Weinberger Márk szobrász pedig egy minta tervezését ajánlotta fel. A bizottság mindezekből örömmel azt látja, hogy a tervbe vett hazafias cél inspirálja a hazafiakat, miáltal lehetővé válik, hogy egyetértéssel, közös munkával, kevés áldozat mellett is a magyar zene művelőjének emléket egy nem közönséges kivitelű monumentummal tiszteljük meg. Előnk javaslatára a gyűlés magáéva teszi, hogy a tervekben egyelőre végleg nem állapodik meg, hogy tér nyíljék mindenkinek a gondolat előterjesztésére. Az anyagi erő gyűjtését azonban folytatja s felkéri azokat, a gyűjtőket az eddig befolyt összegek beszállgatására, a gyűjtés azonban tovább folytatható.

— **A kolozsvári népzenekekarak kegyelete.** A közönségnek kedves szolgalatát kíván tenni egy pár előkelőbb kolozsvári népzenekar. Elhatározták ugyanis, hogy egyszer egyik, máskor a másik zenekar, zene estélyi rendez május elején, kizárólag azokból a szebb népdalokból, a melyeket néhai Salamon János oly szívhez szólóan játszott. S hogy megmutassák, miképen a legnagyobb kegyelettel viseltetnek ők is egykori mesterük iránt, ki kérték az engedélyt a Salamon emléki bizottságtól arra nézve, hogy az esték jövedelmét egész összegben a Salamon emléki javára adhassák. A bizottság örömmel fogadta el a szép ajánlatot, mely a közönségnek is alkalmat nyújt egy-egy kellemes zene estélyen legszebb magyar népdalainkat hallani. A zenekarok megállapodtak abban, hogy az estélyeket Csikay kezdi meg, kit az elhunyt mesterhez egyabek mellett rokonsági kötelék is fűz. E zene estélyek idejéről és helyéről még meg fogunk emlékezni.

— **Eroláhosodott magyarok.** Szó volt a mulkor egyik pesti lapban, kapcsolatosan az erd. ev. ref. püspök választással, arról, hogy Hunyadmegyeben, a török, tatár dúlások alkalmával kiölték az önvédelmi harcban részt vett magyarok nagy részét és a mi kevés megmaradt, azok a harcok folyamán a hegyek közé elrejtőzve megmenekültek s így a nagyobb számban életben maradt oláhságba beleolvadtak. — E szomorú

jelenségnek egy megfordított képe látható a Székely földön. Itt vannak mikő-ujfalvi, gidőfalvi, dobolyi községi lakosok, kiknek neve oláh, vallása katolikus, kik azonban semmit sem tudnak románul. Vannak Sepsi-Szent-Györgyön is ilyenek. Lehetéges azonban az, hogy egykor ezek is székelyek voltak, időközben eloláhosodván, az utóbbi évszázadban élénk felfogásukkal ismét megtanulták magyar nyelvet és vallásukat s oláh nevüket megtartva jó magyarok lettek. Vannak Vancsák, Vargák és egyéb nevek, kik g. k. vallásuak de jó magyar emberek. A magyar lelkeseknek, hatóságoknak lesz ezentul feladatja, a magyarok megmentése felett minden vonalon örködni most már ezután. — Különösen bláhiattható az az elnézés, hogy egyes községekben, a hol 15—20 oláh család van s van 100—150 magyar család, ezért a néhány oláh család kedvéért az összes magyarok oláhlul beszélnek s beházasodás esetén, a magyarok számban mindig apadnak. Mezei és földmunkáknál is tapasztalni lehet azt, hogy egy két oláh kedvéért az egy csoportban dolgozó összes magyar napszámosok oláhlul beszélnek. Ezek magukban véve jelentéktelen dolgoknak látszanak, fontos azonban, ha elgondoljuk, hogy ezekből évről-évre mennyit veszítünk. Községek értelmesebb vezetői, jóra valóbb munka vezetők esetéről-estére kellene hogy figyelmeztessék az oláh nyelv kerülésére a magyarokat.

— **A hercegrápmás czíme.** Gyulafehérvárról, egy papnövendék aláírásával érkezett kérdészközdésre a mulkor szerkesztői üzenetekben megírtuk a hercegrápmás czímet. A gyulafehérvári r. k. papnövelde intézeti kormányzója most annak kijelentésére kéri fel lapunkat, hogy a kérdészközdő az ottani papnövelde intézet kötelékében nem áll.

— **Elítelt borhamisító.** Miskolcz városában a sok közül a második borpancsolót most ítelték el. Neustadt Ignácznak hívják, izraelita vallásu bortereskedő a mult évben már meg lett büntetve. Az idén ismét pancsolt bort mért, mi miatt elíteltetett 300 frt pénzbüntetésre s a költségek megtérítésére. Ily enyhe büntetés mellett sokszor el kell még itélni Ignác urat, a kis javithatatlan borpancsolót.

— **A „Neptun” és a Libuozgáti utca titkai.** Panaszos levelet vettünk, mely a Neptun fürdőre kéri a közegészségre felügyelő rendőrség figyelmét kiterjeszteni. A fürdőben a panasz levél szerint nincs meg a tisztaság, rend és erkölestelen üzemeknek szolgál helyeül. Ha egy vidéki polgár tévedéshől ide betér, furesa fogalmat alkot a Kolozsvári fürdőről. Megjegyezzük, hogy néhány nap előtt még kaptunk, ugy a Neptunról, valamint a Linczeg utcában levő lebujoik rendetlenkedése miatt panaszt. A panasz elmondja, hogy a Neptunban, valamint a Linczeg utca lebujaik előtt olyan erkölestelen üzemek folynak s olyan zajt csinálnak, hogy a lakosság miattuk nem tud nyugodni. Tekintélyes házbirtokosok kérését intézték a lebujoik eltávolítása érdekében a főkapitányhoz, de eredmény nélkül. Tekintettel arra, hogy a felsőbb leányiskola nemskóra e vidékre kerül a Neptun fürdő és a libuozgáti lebujoik eltávolítására felhívjuk a hatóság figyelmét.

— **A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara** 1899. évi április hó 28-án (pénteken) d. u. 4 órakor közgyűlést tart.

— **A dalmüvelés Erdélyben és a Kolozsvári dalkör.** Konstatálunk kell azt a tényt, hogy a dalmüvelés, a mely a nemzeti érzésnek egyik főfaktora, az erdélyi részekben el van hanyagolva. A mit ebben az irányban az EMKE az ő daloskőreivel teszen, az nem elegendő. Itt rendszeres, tervszerű akció szükséges, a melynél visszaradni az áldozatoktól sem szabad. Borbély György tanár, mikor a mult évtized közepén az országot gyalog turistáskodta, megjelent leírásában említi, hogy a tót ajku felvidéken, hol magyar szót több napon át nem lehetett hallani, egy erdőn haladt keresztül. A mint egyedül az erdő csendjében halad, felhangzik egyik oldalán az ének: „Isten áld meg a magyart.” Könyezett, s nem tudta leírni azt az érzést, melyet e dal lelkeben, idegen ajkuak között keltett.

Egymáshoz való ragaszkodást, a haza iránti szeretetet, nemesebb indulatok és érzések kifejlődését, az elfasult lélek szánymra kelését mozdítja elé az ének, a dal. Hazarészünk iránt tartozó köteleességünk volna az, hogy az erdélyi részekben a dalmüvelést tervszerűen mozdítsuk elé és főleg a nemzetiségek által lakott vidékeken a daloskőrkő alakulására, kiképzésére befolyon. A dalkör e tekintetben szervezendő volna. Szervezeténél két irányra kellene gondos figyelemmel lenni. — 1. Administratív irányban kellene, hogy foglalkozzék a vidéki daloskőrkő szervezésével és azok akcióban tartásával. 2. művészi irányban azzal, hogy a dalkör egyes csoportjai vidékeken megjelenjenek és közreműködésükkel a daloskőrkő önképzésére adják a gyakorlati utmutatást.

Milyen ünnep lenne az, ha például Hát-szezen, Vajdahunyadon, Kudsíron, Radnán,

megjelenne a dalkör képzett tagjaiból egy csoport s egy-két hangversennyel megmutatná ama vidéknek, hogy az ének miképen és mennyire fejleszthető. Megérdemli, hogy e kérdéssel komolyan foglalkozzanak, tervet készítsenek és e célra a kultusz minisztértől segélyt, a kereskedelmi minisztértől ingyen utazási jegyeket, az Emkétől kottákat és minden irodai szükségleteket, a hazafias testületektől, köröktől pedig anyagi és egyéb támogatást kérjenek.

— **Fellegvár oldala szépül.** A kolozsvári szépitő egylet az idén is felkérte az építészeket, hogy a fellegvári házak ékesítéséhez a tavalyi módon közreműködni szíveskedjenek. *Csukó* Lajos kitűnő építész doktor Haller Károly elnöknek felajánlotta, hogy a házak homlokzata készítésében ő is részt kíván venni.

— **Időjárás** apr. 24-én: Magyarországon az idő hűvös, az éjjele a hőmérő sok helyütt a fagypontra, sőt valamivel alája szált. Esők voltak az ország délnyugati és délkeleti részén: Kolozsvárt 17. Bofalun 14, Karoly városn, Trenkován, Nagy-Szebenben 10—6, Keszthelyen, Csáktornán, Zágrábban, Pécsen 5 mm. alatt. A szelek jobbra ma is élnek.

— **A tavasz** beálltával és kihajt a föld a vetés, mely a szorgalmas földműves munkájának gyümölcsét képezi. Vajjon az ahhoz fűzött remények mind beteljesednek-e, azt csak az Uristen mondhatja meg. Mennyi esélynek van a gabona kitéve, míg az hónapok multán a kamrába jut. Porráos és fagy, eső és szárazság, kártékony gombák és rovarok, érzékenyen károsíthatja és tönkre is teheti: gonosz jégeső a földmives reményeit romba döntheti; nem minden kár ellen óvhatja magát az ember, a jégkár következményeit ellen azonban megvédheti magát a gondos földmives, mennyiben a vetéseket idejekorán biztosítja, minden komolyan gondolkodó gazda az aránylag csekély költségektől nem fog irtozni, hogy magának azt a megnyugvást megszerezhesse, hogy a jégeső véres veretjések munkájának gyümölcsétől, egész vagyonától meg ne fossza. A mult esztendő szomorú napjai, amidőn az előfordult jégkarak sok biztosítatlan gazdát majdnem koldusbolra juttattak, intő példaul szolgáljanak mindenki nézve. Az ország számos vidékéről — Kapuvár, Vinyéd, Ungvár, Bártfa, Kereszthely, Debrecen, Miskolcz és Tokajból már jégesők jeleztek, mely alkalommal megvőro nagyságu jégeszemek lepték el a földeket.

Mulatság.

F. hó 22-én, szombaton, Pappné Löw Leontin urnő igen sikerült táncmulatságot rendezett az általa igazgatott Fröhel gyermekkert összes helyiségeiben. Kezdeté 7 órakor volt. A négyest 22 pár táncolt. Jeien voltak: *Asszonyok:* Bán Antalné, Benyovits Istvánné, Fülöp Ida, Kreszta Józsefné, Ladics Nándorné, Moldován Józsefné, Nagy Gáborné, Nagy Kálmánné, Puhala Józsefné, Szatmáry Ákosné. *Lednyok:* Baló Vénike, Bán Bertha és Irma, Benyovits Irénke, Friedmann Irénke, Kovács Erzsike, Ladits Margitka és Jolánka, Moldován Ilonka, Nagy Annuska, Nagy Tinike, Papp Margitka és Irénke, Papp Leontinka, Puhala Irénke, Szatmáry Zsófia, Neumann Margitka.

Szerkesztőségi üzenet.

Cs. J. Csak a nyiltérben közölhető.

Gazdaság.

A gyümölcsfák gondozása.

Nagy gyümölcstermés után, mint a tavalyi is volt, rendszeren néhány évig csekélyebb a hozam. A gondos gyümölcs termelő, kikérőndő a termékelenség okozta kárt, ugy segít a baján, hogy erősebben trágyázza a fákat és jól megmetszi tavasszal. — Ez évben tehát fokozottabb gondozásban részesítendő a gyümölcs fák és nem szabad sajnálni a műtrágyáért néhány forintot kiadni. — Habár a trágyázás hatása nagyobb őszel mint tavasszal, de azért most is igen jó eredményt érünk el a csilisalémtorn trágyázással. Minden fára egy kilót számítunk, még pedig egy részét a műtrágyának áprilisban, a másik részét pedig májusban szórjuk a felásott földbe. Trágyázás előtt a gyümölcsfák talaja, körben oly területen ásandó fel, mint a mily kört árnyékot a fa koronája.

A gyümölcsfák öntözéséről sem szabad megfeledkeznünk és annyiszor ismételni, a hányzor a földet száraznak találjuk. Az öntözésre használt trágyalé jól fel legyen hígítva, mert a tömény oldat a gyökerek és a fa kárára van. Tavasszal a fa és vastagabb galnyak kergét is meg kell vakarni, mi által az elhalt részeket és ezen kívül igen sok hernyó petét távolítunk el. Különösen nagy gond fordítandó május hóban a hernyószedésre, ha netalán a tavaszi szedés után még fészkek maradtak volna. Az apró hernyó sokkal több gyümölcsöt pusztít el, mint akár a fagy, vagy jég okozta kár. Általában a tavaszi hónapok azok, melyek legtöbb dolgot adnak a gyümölcstermelőnek, ha ilyenkor nem szorgalmatoskodik, bizony addig pihen a gyümölcsfája, míg a rendszeren sovány talajból annyi tápanyag készletet nem gyűjtött a mennyit a nagy terméssel elvittünk.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításait és sürgöny-leveleit.)

Gymnazium K.-Vásárhelyi.

Bpest, ápril. 25.

Wlassics Gyula vallás és közoktatásügyi miniszternél tegnapi *Pótsa* Jó-

zsef, Háromszékmege főispánja és *Benke* Gyula országgyűlési képviselő vezetése alatt Kézdí-Vásárhely város küldöttsége tiszteltgett, kérelmezvén a jelenleg 4 osztályu kézdívásárhelyi gymnasiumnak 8 osztályu, teljes gymnasiummá való kibővítését. A miniszter a küldöttségnek adott válaszában megígérte az ügy tanulmányozását és lehető figyelembe vételét.

A küldöttség ugyanebben az ügyben Zsilinszky Mihály államtitkárnál is tiszteltgett.

Botrány.

Nagy botrányt idézett elő Balassa-Gyarmaton a Fő-utczán szombat éjjel hat honvéd. Először egy csoport paraszt legénnyel kezdtek ki s a közben, hogy ezeket tildözőbe vették, az elébők kerül békés polgárokat is bántalmazták. Az elősiető rendőrök és csendőrökkel egyetemben egy honvédet elfogtak, míg a többi elmenekült. Egyéb baj nem történt, minthogy egy előkerült honvédet a parasztok véresre vertek és csak a segítségül jövő rendőröknek köszönhető, hogy agyon nem verték.

Havazás.

Zágráb, ápr. 24.

Ma éjjel a zágrábi hegyekben havazott.

Az eperjesi jogakadémia és a párviadal.

Budapest, ápril 24.

Több fővárosi lapnak ama hírelv szemben, hogy az eperjesi ág. hitv. ev. jogakadémia, mely ennek a vallásfelekezetenek az egész országban egyetlen ilyenmő tanintézete, a fővárosi egyetem tanácsával ellentétben, a joghallgatók párviadalainak az abban résztvevő ifjak kizárásával leendő büntetését mondogta volna ki, arról értesülünk, hogy a nevezett jogakadémia tanári karának javaslatára az eperjesi collegium igazgató választmánya még a mult tanév végén, tehát mult év júniusában kimondotta azt, hogy a joghallgatókat, a kik párviadaloiban vesznek részt, consilium abeundival az egész tanévre vonatkozólag az összes kedvezmények elvesztésével rendeli büntetni. Az így büntetett ifjak ugyan továbbra is a hallgatók között maradhatnak, de ha ellenük akár szorgalom, akár magavisélet tekintetében csak a legkisebb kifogás merülne fel: ők a tanintézetől végleg eltávolíttatnak. Minden egyes esetre nézve kimondatott ezenkívül a szülők, illetőleg gyámok hivatalos értesítése. A joghallgatók párviadalainál szereplő joghallgatókra nézve pedig a szervezeti szabályok rendes büntetésnemei alkalmaztatnak. A dékán utasítást nyert arra, hogy e rendelkezéseket minden felév elején a fekete táblán kihirdesse. A kar a tiszakerületi püspökség útján még a mult év júniusában felterjesztést tett a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz az iránt, hogy hasonló intézkedéseknek az összes felsőbb tanintézeteken s főképen a jogakadémiakon leendő életbe léptetését közvetíteni szíveskedjék.

A külügyminiszter utazása.

Budapest, ápr. 25.

Golukovszky külügyminiszter ma visszautazott Bécsbe.

A jövő héten ujra visszatér és a király itt időzése alatt a külügyminiszterium ügyeit Budapesten fogja vezetni.

Vele jönnek a szükséges főbb hivatalnokok is, valamint a sajtó osztályfőnöke Dóczy Lajos.

A kiegyezés óta ez lesz az első eset, hogy a monarchia ügyeit Budapestről fogják intézni.

Eszterházy né válík.

Budapest, ápril. 25.

Párisból jelentik, hogy Eszterházy őrnagy felesége ma beadta a váló keresetet férje ellen.

Dreyfus-ügy.

Páris, ápr. 25.

A semmitűszék május 20-ika előtt meghozza ítéletét.

Egy főispán bucsuzása.

Budapest, ápr. 25.

Almássy főispán ma bucsuzott el. Az alispán bucsuüdvözlőletére a következőket mondotta:

Nem érzem magamat megörlögtnek, nem engedem magam skártba tétetni.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölös szerkesztő és lapulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Hirdetések.

Szolnok-Dobokavármegye főispánjától.

Sz. 373—1899.

370. 1—1.

Pályázati hirdetmény.

A kormányzatomra bízott vármegye szamosujvári járásában nyugdíjazás folytán egy törvényhatósági utmesteri állás jött üresedésbe, melynek kinevezés útján leendő betöltése érdekében ezzel pályázatot hirdetek.

Ezen állás évi 400 frt fizetés, 20 frt szertárbér, 18 frt irodai/átalánnyal, továbbá a hozzá beosztott, kiépített közutaktól 3 frt 30 kr. és a kiépítetlen utaktól 1 frt 65 kr. kilométerenként számítható évi utiátalánnyal és nyugdíj jogosultsággal van egybekötve.

Felhívom mindazokat, kik ezen kinevezés útján betöltendő állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 1. §-ában a vármegyei vonatkozó 3342—1891. számú szabályrendelet 4. §-ban előírtak szerint felszerelt pályázati folyamodványát hozzám **1899 évi Május hó 20-ik napjának déli 12 óráig** a hivatalos szolgálatban állók főnökegük útján, nyújtsák be.

Az idézett szabályrendelet értelmében a kinevezés ideiglenesen történvén, egy évi határidőn belül tartozik a kinevezendő utmester az előírt szakvizsgát magyar nyelven letenni a csakis ennek sikeres megtörténte után fog állásában véglegesítetténi — ellenkezőleg attól egyszerűen felmentetik.

Az 1873. évi I. t. czikkben írt igazolvánnyal bíró katonai altiszteknek ezen állásra előny biztosítottatik, azonban a szakvizsgát egy éven belül — kinevezés esetén ezek is tartoznak letenni.

Deesen, 1899 évi április hó 12-én.

Id. br. Bernemissza Károly
főispán.

Bel és külföldi újdonságok!

Bittó Rezső Kolozsvárt.

A nagyérdemű uri közönség szíves figyelmébe!

Főtér II. szám alatt levő férfi divat raktáromban a hazai és külföldi gyártmányoknak valódi és legdivatosabb készítményei a tavaszi időnyre megérkeztek.

Nagy választék és mérsékelt árakban!

Elgánsz kivitelű és legújabb állású kemény- és lágy kalapok. Legjobb minőségű fehér és színes zephyr ingek, Tourista ingek. Bieikli kellekek nagy választékban! Legdivatosabb nyakkendők — gallér és kiegészítő. Legjobb szabású alsó nadrágok és harisnyák.

Valódi angol végigvarrott cipők!

Nagy előnyben részesítem vevőközönségemet, a midőn egy újonnan beszerzett Conformatort (kalapformáló) beajltok rendelkezésemre, melyen minden kemény kalapnak a fejállása által megkívánt formát lehet megadni, miáltal a fej kalapszorítás, vagy nyomástól teljesen meg van kímélve.

Továbbá zsebkendők, Illatszerek, Gummi köpenyek mérték után, Plaidok, étebetek, esernyők finom és izléses kivitelben. Újdonság! Viharerős lágy kalapok. Újdonság darabja 2 forint 50—3 frt. 328. 5—X.

Kalap Conformatoreur (Kalap formáló gép)!

Rózsák,

Gyaluban (Kolozsmegye) 40 kr. darabja.

Csomagolva találhatók

Gróf Esterházy Kálmánnénál.

Szétküldés május hóban.

369. 1—1

ÚJ BORÜZLET.

A gróf Rhédey féle palotában vevőim kényelmére bortüzetet nyitottam és megrövidítésre gyorsan házhoz szállítok:

Egy literes palack asztali bor 54 kr.
Sauvignon gróf Teleki Domokos czelnai termése 0.7 lit. f. 1.50.
Sauvignon gr. Teleki László Gyula krakkói termése 0.7 lit. f. 1.20.
Som bor Kocz Albert magyar igeni termése 0.7 lit. f. 1.—
Kittinó Rizling mezősegi 0.7 lit. f. 0.70.
Kittinó Leányka hegyaljai 0.7 lit. f. 0.70.
Carbenet báró Horváth Ödöné termése 0.7 lit. f. 1.20.
Carbenet gróf Teleki László Gyula termése 0.7 lit. f. 1.—
Pecsenye bor gróf Teleki László Gyula termése egy lit. f. 0.80.
Kittinó I. osztályu szinbor egy liter f. 0.50.
Kittinó Magyar igeni szinbor egy liter f. 0.46.
Ráczürmös friss csapolású egy liter f. 0.50.

Több fajta házi és külföldi pezsgő borok!!

Az egy literes üveg 10 kr-ban, az 1/2 literes 5 kr-ban adatkak ki és úgy vevődnek vissza. 368. 1—0
Szíves pártfogást kér Walton Eduárd, Jókai u. 2.
Telefon szám 419.

Csak még egy hónapig tart a Nagy végeladás!

POSZLER és TÁRSA

367. 1—5. divatú házában

Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca.

Ezen idő alatt bármily elfogadható árban az egész raktár kiárusítottatik!!

Tessék megpróbálni!
Féláron lehet vásárolni!!!

Posztószétküldés csak magánosoknak.

	Forint	280	6
Egy vég, 3-10 m. hosszú	"	3 10	jó
teljes uri öltönynek ára csak	"	4 80	jó
	"	6 00	jó
	"	7 75	finom
	"	9 00	finom
	"	10 50	legfinomabb
	"	12 40	angol
	"	13 95	kamgarn

Posztógyári raktár. Kiesel-Amhof Brünben.

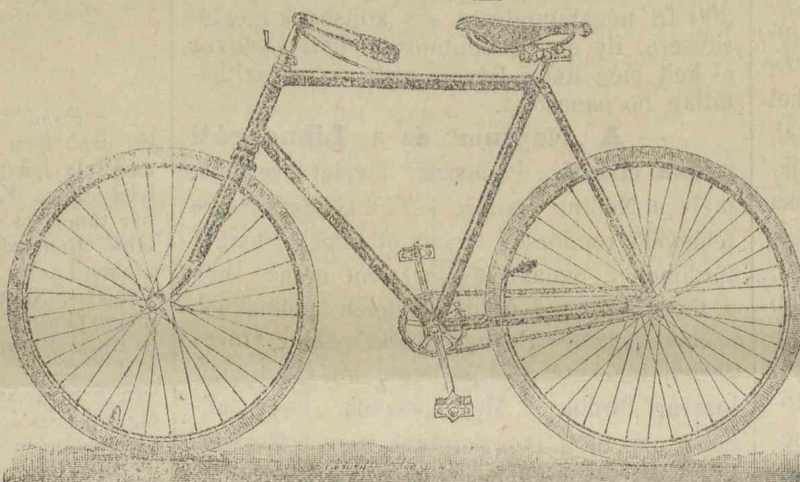
Minták ingyen és bérmentve! — Mintahú szállítás!

Magánvevők figyeljenek! Csak közvetlenül vásárolhatnak az értékek megfelelően. Fölvi ágisítással és bizonyításképpen csak Krausz Adolf posztókereskedő Budapestben a szabónak — ha mintakönyvéből tesz rendelést, a következő ajándékot adja — 10 frt vásárlásánál 1 ned-réget 50 kr-ért, 20 frt vásárlásánál egy öltönyt 1 frt-ért, 60 frt vásárlásánál finom öltönyt egészen ingyen!! Ezenkívül a szabó még a következő engedményt kapja — 3 frtot méterje után és külön 20 százalékot. Ezeket az ajándékokat a magánvevő fizeti, ha Krausz 288.13—24 Adolf mintakönyve után a szabónál vásárol.

Kerékpárt ne vegyen addig senki,

Telefon 412.

Telefon 412.

A nagybecsű vevőmet himezni és kötni is megtanítom. Az összes raktáromban levő árukat u. m. számtalanfajta uti és verseny kerékpárok, varrógépek, különféle hinta és játszó gyermekkosci, triciklik, 4 éves kortól 12 évesig. havi kis részletfizetés ellenében adom.

Átminért 5 évig szavatolok, meg nem felelés esetén, azonnal kicserélem.

Egyidejűleg felhívom a n. é. közönség becses figyelmét a szakszerűen berendezett kerékpár, varrógép, mechanikai javító műhelyemre, hol minden javítandót, a legkényesebb igényeknek megfelelően (maillirozva, nickellirozva) gyorsan és jutányosan elkészítem.

Mindene szakmára irányuló kérdésre felvilágosítással és kívánságra képes árjegyzékkel szolgálok.

A n. é. közönség további becses pártfogását kéri

308 8—00

Bernáth E. Sándor

varrógép és kerékpár kereskedő Kolozsvárt vashidnál.

GROSZ FRIGYES

az erdélyi részek legnagyobb varrógép- és kerékpár gyári raktára

NAGYBAN ÉS KICSINYBEN.

NAGYVÁRAD,

KOLOZSVÁR,

BESZTERCZE,

Bazár-szoros.

Főtér.

Fautca.

Csakis elsőrangú és elismert minőségű gyártmányok!!

125 forinttól 300 forintig.

Raktáron: „Adria“ kitűnő magyar, „Peugeot“ világhírű francia gyártmány, „Beaston“ legjobb és leg-elegánsabb angol gyártmány, „Nuricum“ legmodernebb lánczólékű, „La Mascotte“ legfinomabb uti fűvelersenygép, „Schladitz“ elsőrangú német gyártmány, „Patria“ szintén elsőrendű német gyártmány, „Champion“ kitűnő luksuszgép.

Két évi jótállás. Első időnyben mindennemű javítás ingyen.

Nagy gyári raktár mindenféle angol és német kerékpár felszerelési cikkekben.

Kitűnő minőségű „Acetylen“ lámpák teljes jótállás mellett.

362 4—0

Első minőségű „Ca'cium Carbide“ nagyobb és zsebben hordozható kisebb dobozokban.

Nagy mechanikai műhelyemben átalakítások és javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

„Continental“ gummi, légtömők és köpönyegok s egyéb cikkek erdélyrészi és biharmegyei vezér-képviselősege.

Kényelmes részletfizetési feltételek.

M. A. V. hivatalnokok és állami tisztviselők, valamint egyesületek tagjai tetemes árengedményt élveznek.

Kerékpár iskolám 2 frtos tandíj mellett a „Torna vivodá“ ban szép időben az e célra legalkalmasabb 600 méteres árnyas kerthelyiségében esős időben a Tornavivoda nagytermében rendelkezésre áll.

Bányai Sámuel és Fia Erdély legnagyobb női felöltők és sücs-árak raktára. Kolozsvár, Főtér.

Van szerencsénk a n. é. hölgyközönséget értesíteni, hogy a tavaszi időny újdonságai női felöltőkben megérkeztek.

Raktárunkat a leghirnevesebb gyárosoktól a legnagyobb gondnal és figyelemmel válogattuk össze, mely újdonságok megtekintésére a t. vevő közönséget tisztelettel meghívjuk.

Mely ellen megvédeni elfogadunk minden néven nevezendő szörmeárut, Bundákat, férfi- és női téli kabátokat mérsékelt díjszabás mellett és azok teljes értékéért szavatolunk

235. 15—15

Kitűnő tisztelettel BÁNYAI SÁMUEL ÉS FIA.

Ny. Magyar Mihály nyomdájában Kolozsvárt.